

Vzdělávací oblasti: Člověk a společnost, Umění a kultura

Vyučovací předmět: Dějiny umění

1/ Charakteristika vyučovacího předmětu:

a) obsahové vymezení

Předmět Dějiny umění integruje žákovské výstupy vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vyučovacího předmětu Dějepis (DĚ/ 9 – II, DĚ/ 12, DĚ/ 15 – II, DĚ/ 16 – II, DĚ/ 22, DĚ/ 23 – II, DĚ/ 33 – II, DĚ/ 34 – II) a Umění a kultura, vyučovací předměty Výtvarná výchova (VV/II/ 6) a Hudební výchova (HV/II/ 7). Vybrané očekávané výstupy předmětu Dějepis byly z důvodu vzniku nového předmětu Dějiny umění do tohoto předmětu integrovány celé, nebo byly integrovány jen jejich části. V takovém případě jsou části výstupů, které budou splněny v předmětu Dějepis označeny „I“ a části výstupů, které budou splněny v předmětu Dějiny umění „II“. Očekávané výstupy z předmětů Výtvarná výchova a Hudební výchova jsou splněny i v rámci těchto předmětů, v předmětu Dějiny umění jsou je učivo uvedeno v širším kontextu umění a historického pozadí. Výuka Dějin umění je realizována chronologicky podle učiva a respektuje logiku historické periodizace. Vychází z potřeby vytvoření uceleného přehledu o vývoji umění a duchovní kultury od antiky po moderní umění a to ve všech oborech umělecké činnosti. Důraz je kladen zejména na vývoj architektury, hudby a sochařství a malířství. Žáci by tak měli být schopni identifikovat významné české i světové kulturní památky a nejvýznamnější představitele hudby a umění v daném období. Tato znalost patří nepochybně k základním znalostem kulturního člověka.

Svým obsahem navazují Dějiny umění na obsahy dalších vyučovacích předmětů, zejména na předmět Dějepis a Český jazyk – literatura.

b) časové vymezení

Vyučovací předmět Dějiny umění vychází z obsahu vzdělávacích oborů Dějepis, Výtvarná výchova a Hudební výchova RVP ZV. Je zařazen samostatně v 9. ročníku ZŠ v časové dotaci 2 hodiny týdně.

c) organizační vymezení

Výuka probíhá ve dvouhodinových blocích, upřednostňovanou vyučovací formou je vyučovací hodina. V průběhu výuky lze realizovat krátkodobé projekty a tématické exkurze (návštěvy galerií, muzeí a koncertů). V rámci vyučovacích hodin jsou zařazovány také praktické činnosti, během nichž si žáci sami zkusí napodobit umělecké techniky a styly.

Procvičování probíhá formou tématických testů, frontální diskuse a samostatných písemných, ústních a výtvarných prací. Tyto formy slouží jako podklad pro klasifikaci.

2/ Mezipředmětové vztahy

Předmět Dějiny umění svým obsahem navazuje na obsah některých dalších vyučovacích předmětů. Tyto vzájemné mezipředmětové vztahy lze využít ve vyučování k prohloubení znalostí a vytvoření komplexnějšího pohledu na danou problematiku u žáka. Mezipředmětové vztahy jsou uvedeny v osnovách u konkrétního učiva předmětu Dějiny umění.

3/ Integrace průřezových témat

Tématické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku. Konkretizované a **zvýrazněné** (tučným písmem a podtrženě) jsou uvedeny tématické okruhy průřezových témat, které jsou završením celé problematiky.

I. Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností poznávání; kreativita; komunikace; kooperace; hodnoty, postoje

III. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Jsme Evropané** (objevování Evropy, světa a jejich historie, kultury a tradic)

Námět: kořeny a zdroje evropské civilizace

Forma: integrace do předmětu

Ped. cíl: prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje

IV. Multikulturní výchova

- kulturní diference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity

VI. Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu

4/ Výchovné a vzdělávací strategie

1. Kompetence k učení

- vedeme žáky k propojování poznatků z různých oborů, předmětů

- podněcujeme žáky k tomu, aby operovali s obecně využívanými termíny a symboly

2. Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby se snažili řešit problémy, volili vhodné způsoby jejich řešení a samostatně docházeli k závěrům a řešením

- učíme žáky k vyhledávání informací potřebných k řešení daného problému, využívat již získané vědomosti a dovednosti

- vedeme žáky ke schopnosti kritického myšlení a uvažování v souvislostech

3. Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému pojmenování jevů, k využití odborné terminologie

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu výstižně, souvisle a kultivovaně nejen v písemném, ale i ústním projevu

- nabízíme žákům účast v diskusi, učíme je argumentovat, obhájit svůj názor a zároveň respektovat názory druhých

4. Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině při řešení úkolů a problémů

5. Kompetence občanské

- podněcujeme žáky k respektování a ochraně kulturního a historického dědictví

- učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot

6. Kompetence pracovní

- trváme u žáků na dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků

- vedeme žáky k dodržování dohodnuté kvality práce

Vzdělávací oblasti: Člověk a společnost, Umění a kultura

Vyučovací předmět: Dějiny umění

Ročník: 9

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
<p>DĚ/ 9 – II Popíše vývoj řecké a římské architektury Vyjmenuje významné osobnosti antické kultury Doloží příkladem jejich přínos evropské civilizaci Identifikuje vybrané antické kulturní památky</p> <p>DĚ/ 12 - II Doloží na příkladech střetávání a prolínání raně středověkých kultur Rozpozná základní znaky byzantské a islámské architektury a umění Uvede příklady byzantských a islámských kulturních památek</p> <p>DĚ/ 15 – II Rozliší základní znaky románské a gotické architektury a výtvarného umění Kategorizuje románské a gotické architektonické památky</p> <p>DĚ/ 16 – II Objasní vliv antiky na život raně novověkého člověka Rozliší základní znaky renesanční architektury Popíše základní znaky renesančního výtvarného umění Uvede příklady renesanční architektury a výtvarného umění Vyjmenuje představitele renesančního umění Identifikuje vybrané práce těchto umělců</p> <p>DĚ/ 22 Identifikuje důvody a předpoklady pro vznik nového uměleckého stylu – baroka Rozliší základní znaky baroka a rokoka Určí významné barokní památky u nás a v Evropě Zapamatuje si nejvýznamnější díla barokních umělců, zvláště těch, kteří působili v českých zemích</p>	<p>Klasická řecká a římská architektura Antická filosofie a umění</p> <p>Byzantská architektura a umění Arabská architektura a umění</p> <p>Románská architektura a umění Gotická architektura a umění</p> <p>Renesance Renesanční architektura Renesanční výtvarné umění</p> <p>Baroko, rokoko, selské baroko</p>	<p>Čj – řecké báje a legendy</p> <p>D – renesance, humanismus Čj – renesanční literatura</p> <p>D – Evropa po třicetileté válce,</p>	<p>Možnost exkurze do Prahy Možnost exkurze do Kutné Hory</p> <p>Možnost exkurze do NG Praha Možnost exkurze na hrad Lemberk</p> <p>Možnost exkurze na zámek Mnichovo Hradiště</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
<p>DĚ/ 23 – II Rozliší základní znaky klasicismu, empíru, romantismu a biedermeieru Uvede do souvislosti společenské změny a vznik těchto směrů Vyjmenuje významné příklady klasicistní, empírové, novogotické, novorenesanční a biedermeierovské architektury a umění Uvede základní rysy secesní a kubistické architektury a umění a její nejvýznamnější představitele s důrazem na čs. kulturní okruh Identifikuje nejvýznamnější české kubistické a secesní památky</p> <p>DĚ/ 33 – II Vymezí vybrané rysy moderní české architektury (funkcionalismus, konstruktivismus) Identifikuje vybrané architektonické památky z této doby Vyjmenuje významné české architekty a příklady jejich práce Uvede do souvislosti hospodářské podmínky ČSR a jejich vliv na rozvoj čs. kultury Charakterizuje kulturní klima v ČSR a ve světě ve 30. letech Identifikuje nejvýznamnější představitele české a světové kultury a umění ve 20. – 30. letech</p> <p>DĚ/ 34 – II Vymezí vliv politické situace na vývoj kulturního dění Uvede do souvislosti politické změny v 60. letech v ČSR a rozvoj čs. kulturního života Porozumí nebezpečí, které znamenala tzv. svobodná kultura (underground, samizdat, exilová literatura) pro oficiální politickou propagandu v ČSSR</p>	<p>Klasicismus, romantismus, empír, biedermeier Secese, kubismus</p> <p>Funkcionalismus, konstruktivismus Zlatá 20. a 30. léta (období konjunktury)</p> <p>Propaganda, socialistický realismus Pražské jaro a jeho kulturní ovzduší</p>	<p>rekatolizace</p> <p>D – hospodářská a politická situace ČSR a světa ve 20 a 30. letech</p> <p>D - propaganda, 50 a 60. léta v ČSR - Pražské jaro,</p>	<p>Možnost exkurze na zámek Sychrov</p> <p>Možnost projektu: Funkcionalismus a konstruktivismus v Jablonci a okolí</p> <p>Možnost exkurze do NG v Praze</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
<p>VV/II/ 6 Uvede nejvýznamnější představitele vybraných uměleckých slohů Identifikuje jejich vybraná díla Uvede u vybraných uměleckých děl společenské, hospodářské a politické pozadí jejich vzniku Použije výtvarné prvky a techniky vybraných uměleckých stylů ve své vlastní výtvarné činnosti</p> <p>HV/II/7 Identifikuje základní znaky hudby z daných historických období Vyjmenuje významné autory hudby u vybraných historických stylů a slohů Identifikuje jejich nejvýznamnější díla</p>	<p>Chartisté, underground, normalizace, normalizační kultura a kulturní klima, postmoderna, pop art, rock</p> <p>Antické, gotické, renesanční, barokní klasicistní, secesní a moderní výtvarné umění a jeho představitelé a nejvýznamnější díla</p> <p>Gotická, renesanční, barokní hudba, hudba 20. století (jazz, swing, rock'n roll, big beat, rock, pop atd.) a její představitelé a nejvýznamnější díla</p>	<p>normalizace - pol. a hosp. situace ČJ– samizdatová literatura</p> <p>VMEGS – Jsme Evropané</p>	